

**Naturskyddsföreningen
i Borlänge**

Naturskyddsföreningen Borlänges enkät till partierna inför kommunalvalet 2014

1. Demokrati

Katastrofer och kriser har alltid funnits, men inga som hotat livet på hela planeten som nu. I det läget behövs en extraordinär demokratisk kraftsamling, en mycket tätare dialog mellan politiker och allmänhet. Detta skulle bana vägen för mer hållbara och snabbare politiska beslut än som idag är möjligt. Det duger inte längre att säga att forskarna nog har rätt men att deras förslag inte är realistiska och genomförbara. Öppna möten angående en viktig fråga i taget där beslutsfattare och andra politiker ställer upp tillsammans med personer med särskild sakkunskap skulle ge en genomlysning av ämnet som skulle öka allas insikter och göra opinionen mogen att acceptera förändringar som uppfattats som jobbiga.

Demokrati kräver ledarskap och där ingår uppgiften att verka för att väljarna får de kunskaper de behöver för långsiktigt hållbara val.

Fråga: Hur anser ert parti att den demokratiska processen skall förbättras för att motsvara dagens krav?

2. Hållbar utveckling i skolan

Skolan har ett tydligt uppdrag att bidra till en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Det uppdraget förstärks i läroplanen (Lgr 11) där bland annat följande formulering finns med i inledningen: "Genom ett miljöperspektiv får de möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling."

Tydligt ledarskap och kompetensutveckling för lärare är två faktorer som har stor betydelse för skolornas hållbarhetsarbete, enligt en kartläggning som Naturskyddsföreningen gjorde bland landets kommuner 2013. Andra viktiga verktyg är de utmärkelser och certifieringar som skolor kan erhålla när de uppfyller vissa kriterier, t ex Skola för hållbar utveckling (Skolverket) eller Grön flagg (Stiftelsen Håll Sverige Rent).

Fråga: Hur vill ert parti främja lärande för hållbar utveckling i kommunens skolor? Avser ni att göra någon särskild satsning, t ex genom kompetensutveckling inom detta område eller genom att ge stöd för skolor och förskolor som vill bli certifierade, under nästa mandatperiod?

3. Skog och biologisk mångfald

Att bevara den biologiska mångfalden och att nyttja ekosystemen på ett hållbart sätt är en förutsättning för att kunna nå de flesta andra miljömål. FN har i en global plan – Nagoyaplanen – fastställt mål och åtgärder för att stoppa den snabba förlusten av biologisk mångfald. Enligt Nagoyaprotokollet, som Sverige har undertecknat, ska minst 17 procent av alla landområden omfattas av områdesskydd eller motsvarande, och utrotningen av arter ska stoppas senast 2020. Flera av våra nationella miljömål syftar också till att skydda den biologiska mångfalden, inte minst målet om "levande skogar". Dessvärre visar uppföljningar att detta mål, liksom flertalet andra nationella miljömål, inte kommer att kunna nås med idag beslutade eller planerade styrmedel.

Fråga: På vilket sätt anser ert parti att Borlänge kommun bäst verkar för att ta ett lokalt ansvar för de åtaganden Sverige har – såväl nationellt som internationellt – när det gäller levande skogar och biologisk mångfald?

4. Mat

Borlänge kommun har ett ambitiöst mål att konsumtionen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor ska öka från 46 % (2012) till 100 % år 2020. I samband med att konsumtionen av ekologiska livsmedel ökar bör också den lokala produktionen av ekologiska livsmedel öka.

Fråga: Vilken är ert partis handlingsplan för att lyckas öka konsumtionen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor till 100%? Hur vill ert parti dra nytta av att konsumtionen av ekologiska livsmedel ökar för att öka produktionen av ekologiska livsmedel i kommunen?

5. Lokalt, nationellt och europeiskt perspektiv

Lagstiftningen kring upphandling tas ofta upp som ett exempel på hur kommuner i viss mån begränsas i sin strävan att köpa lokalproducerade varor.

Fråga: Finns det andra miljöfrågor som ert parti vill driva i Borlänge kommun, men där ni hindras av begränsningar på det nationella/europeiska planet och där vi behöver försöka påverka rikspolitiken eller europapolitiken?

6. Kemikalier

Marknaden tillhandahåller idag långt över 100 000 syntetiska produkter som ej är säkert prövade angående skadlig inverkan på människor och annat levande. Tre exempel på kemikalier som bör granskas i skol- och förskolemiljön är PVC, som bl.a finns i golvmattor, bisfenolprodukter och bromerade flamskyddsmedel.

Ftalaterna som är mjukgörare i PVC, härmar naturliga hormoner och har vid djurförsök skadat fortplantningsförmåga och tillväxt.

Bisfenol A är utgångsmaterial för polykarbonatplast och lanserades på 1950-talet som ett P-pillar. Plasten används vid tillverkning av leksaker, flaskor och livsmedelsförpackningar.

Bromerade flamskyddsmedel gör material svårantändliga och gör att de brinner långsammare.

Största risken för människor av bromerade flamskyddsmedel är exponering i slutet av graviditeten då det kan ge bestående hjärnskador.

Fråga: Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra i förskolor och skolor för att minska exponeringen för hälsoskadliga kemikalier?

7. Transporter – cykling

Dagens problem med buller, trängsel, hälsoproblem och utsläpp av partiklar och gaser inkl. växthusgaser skulle avsevärt reduceras om cykeln blev ett dominerande inslag i trafikbilden. Bilar, oberoende av vilket drivmedel de använder, tar stor plats i form av vägar och parkeringar. Cykeln är ett billigare och snabbare sätt än eldrivna bilar att ersätta dagens bilar med explosionsmotorer.

En kraftig ökning av cyklandet kräver ett utbyggt och trafiksäkert cykelvägnät, där ledstjärnan är att transportarbetet står i centrum och inte vilket transportmedel man använder.

Fråga: Vad vill Ditt parti göra för att främja och underlätta för cykeln som transportmedel?

8. Transporter – kollektivtrafik

Borlänge kommer att få ett förändrat utbud av kollektivtrafik för landsbygden fr. o. m. augusti 2014. Satsningen på snabb stråktrafik mellan befolkningscentra är tänkt att vara bättre för flertalet resenärer och förhoppningen är att attrahera nya resenärer. De som bor på mindre orter får dock försämrad busstrafik vilket motverkar mål om minskad privatbilism/minskade koldioxidutsläpp, ökad tillgänglighet och en levande landsbygd inom kommunen.

Fråga: Vill ditt parti att även boende på mindre orter ska ha säker och tillgänglig busstrafik och är ni beredda att anslå de behövliga resurserna för detta? Är ditt parti berett att fastslå en miniminivå för bussturer och hur ser denna nivå ut?

9. Tillväxt som överordnat mål

Vid en tillväxttakt på 2–5 % per år kommer en fördubbling av BNP att ske på bara 15–35 år, och på 500 år kommer ekonomin att växa sig 100 000-tals gånger större. Sambandet mellan tillväxt och ökad användning av energi och råvaror är väl belagt. Fortsatt ekonomisk tillväxt av konventionellt slag leder därför till att det blir allt svårare att nå målen om ett stabilt klimat och ekosystem i balans. Det hävdas att så kallad grön tillväxt ska göra att sambandet mellan tillväxt och miljöpåverkan frikopplas. Enligt vår vetenskap finns idag varken forskning eller praktisk erfarenhet som visar hur detta ska åstadkommas för ekonomin i dess helhet.

Att den svenska ekonomin idag skulle vara frikopplad är inte sant, om man räknar med de utsläpp som import och utlandsresor bidrar till.

Fråga: Bör tillväxt fortsätta att vara ett av de överordnade målen i kommunens styrdokument? Om ja, hur går det ihop med kommunens ambitioner att minska sin miljöpåverkan?

Vi vill gärna ha ditt partis svar senast den 15 augusti.

Skicka svaren till Kristina Homman, fam.homman@tele2.se